

Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2025/2026
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia Ogólna i Kliniczna
Dyscyplina wiodąca	nauki medyczne
Profil studiów	ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Logopedii i Emisji Głosu Centrum Logopedyczne IPS UW 02-927 Warszawa, ul. Karowa 20
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. Natalia Siudzińska, prof. UW
Koordynator przedmiotu	dr hab. Natalia Siudzińska, prof. UW n.siudzinska@uw.edu.pl dr Kamila Potocka, k.potocka@uw.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr hab. Małgorzata Żytko prof. UW, mzytko@uw.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. Małgorzata Żytko prof. UW

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	II rok, semestr I	Liczba punktów ECTS	2.00
-----------------------	-------------------	---------------------	------

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	30	1
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	30 Przygotowanie (samodzielne) do egzaminu = 20h (S) • Prace analityczne = 2 (S) • czytanie literatury = 3h (S)	1

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie studentów z problematyką teorii i praktyki w obszarze pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w szczególności relacji między potrzebami rozwojowymi dzieci w wieku 3-10 lat a specyfiką i organizacją procesu wspierania rozwoju i uczenia się na poziomie edukacji przedszkolnej oraz edukacji początkowej w szkole podstawowej.
C2	Analiza kontekstu socjologicznego, psychologicznego i pedagogicznego edukacji dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, z uwzględnieniem środowiskowych i instytucjonalnych uwarunkowań efektywności uczenia się i wspierania rozwoju dzieci zgodnie z indywidualnymi potrzebami.
C3	

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	zna cele i treści oraz metody uczenia się i nauczania, formy organizacyjne oraz sposoby monitorowania i oceniania postępów dzieci i uczniów w okresie przedszkolnym i wczesnoszkolnym;

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

W2	w zaawansowanym stopniu najważniejsze teorie pedagogiczne, modele i metody kształcenia i wychowania oraz ich uwarunkowania
W3	podstawowe obszary badań pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej;
W4	w zaawansowanym stopniu główne szkoły i kierunki psychologiczne oraz pojęcia psychologiczne, uwarunkowania rozwoju osobniczego człowieka: poznawczego, emocjonalnego i moralnego; wie, czym charakteryzują się procesy poznawcze: spostrzeganie, uwaga, pamięć, myślenie, uczenie się;

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	korzystać z wiedzy w zakresie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w tym z metod i technik, we własnej pracy pedagogicznej i logopedycznej, zarówno w zakresie działań edukacyjnych, jak i terapeutycznych; uwzględniać zagadnienia z tej dziedziny w procesie uczenia się przez całe życie, a także wykorzystywać je we współpracy ze specjalistami z innych dziedzin
U2	zastosować zdobytą wiedzę z zakresu psychologii, w tym psychologii rozwojowej we własnej pracy pedagogicznej i logopedycznej, zarówno w zakresie działań edukacyjnych, terapeutycznych, jak i w komunikacji z pacjentami i ich rodzinami; stale pogłębiać swoje kompetencje w tym zakresie;
U3	opisać osiągnięcia rozwojowe dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz znaczenie edukacji formalnej w ich zaspokajaniu
U4	przedstawić strategie uczenia się dzieci w wieku wczesnoszkolnym i rolę nauczyciela w procesie indywidualizacji oddziaływań edukacyjnych i wychowawczych.
U5	zaprezentować własne wątpliwości, sugestie, pomysły, interpretacje, popierając je merytoryczną argumentacją z wykorzystaniem wybranych ujęć teoretycznych i poglądów różnych autorów;
U6	wskazać konsekwencje dla praktyki wczesnej edukacji wyników badań polskich i międzynarodowych osiągnięć szkolnych i rozwojowych dzieci

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki, w tym pedagogiki specjalnej, w pracy nauczyciela i logopedy; odwołując się do swoich kompetencji w tym zakresie, organizuje nie tylko swoją pracę zawodową, lecz także działania na rzecz szeroko pojmowanego środowiska społecznego;
K2	współpracy w grupie nad przygotowaniem zadania realizowanego w określonym celu i z myślą o konkretnym odbiorcy i temacie;
K3	wykorzystywania zależności między skutecznością działania a wyborem właściwej w danej sytuacji strategii komunikacyjnej;

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład		
	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna – przedmiot badań i perspektywy rozwoju w świetle dynamicznych zmian cywilizacyjnych i społecznych; - przedmiot badań pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej - podejście pryncypialno-dedukcyjne a dynamiczno-indukcyjne	

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	- relacja teoria a praktyka edukacyjna - pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna w ujęciu historycznym	
	Rozwój dziecka we wczesnym dzieciństwie w świetle współczesnych koncepcji psychologicznych, pedagogicznych i socjologicznych;	
	Rola nauczyciela wczesnej edukacji. Od porozumiewania się do kształcenia. Progi edukacyjne przedszkole-szkoła i w szkole podstawowej. Doświadczenia polskie i międzynarodowe; - zadania nauczyciela wczesnej edukacji: rozwijanie kompetencji, poczucia kompetencji, stymulowanie aktywności, rozwijanie poczucia własnej wartości. - indywidualne teorie nauczycieli (ideologie) a praktyka edukacyjna - modele bycia nauczycielem - specyfika pracy nauczyciela wczesnej edukacji	
	Nierówności społeczne w polskim systemie edukacyjnym: dzieci z obszarów biedy i zaniedbań kulturowych;	
	Proces przedszkolnej i szkolnej socjalizacji - socjalizacja w teoriach socjologicznych (teorie funkcjonalno-strukturalne, teoria konfliktów, podejście interpretatywne) - socjalizacja w teoriach psychologicznych (behawioryzm, teorie humanistyczne, podejście poznawcze)	
	Proces uczenia się dzieci w wieku wczesnoszkolnym i uwarunkowania jego efektywności (teorie J. Piageta, J. Brunera, L. Wygotskiego, Wooda), paradygmaty - konstruktywizm, konektywizm, psychologia dyskursywna) - od transmisji do partycypacji. Tutoring rówieśniczy w edukacji wczesnoszkolnej i jego znaczenie w procesie uczenia się. - rodzaje tutoringu (partner wie" więcej lub" wie inaczej") - znaczenie tutoringu rówieśniczego w rozwoju poznawczym dzieci	
	Warunki rozwoju myślenia uczniów w edukacji wczesnoszkolnej - bariery rozwoju myślenia - rola nauczyciela w rozwijaniu myślenia dzieci	
	Reformy wczesnej edukacji w latach 1999-2024: podstawy programowe, podręczniki; obraz świata w szkolnych podręcznikach; płec kulturowa a szkolne podręczniki	
	Poznanawanie uczniów, motywowanie do uczenia się i ocenianie ich szkolnych osiągnięć - diagnoza i jej znaczenie dla edukacji - motywacja do uczenia się i jej uwarunkowania - pojęcie i funkcje oceniania - ocenianie kształtujące (formatywne) a ocenianie sumatywne - ocenianie opisowe we wczesnej edukacji: szanse i ograniczenia	

6. LITERATURA

Obowiązkowa

red. A. Brzezińska, Psychologiczne portrety człowieka, GWP 2005
 red. A. Brzezińska (i inni), 6 –latek w szkole. Rozwój i wspomaganie rozwoju. Wydawnictwo Humaniora 2014,
 - M. Karwowska-Struczyk, Edukacja przedszkolna. W poszukiwaniu innych rozwiązań. WUW 2021, rozdz. Cz. II Program przedszkolny Reggio Emilia (dostępna w pdf)
 - red. D. Klus-Stańska, (Anty) edukacja wczesnoszkolna, Impuls 2015
 - J. Kazimierczyk, K. Bulkowski, Przeczytać i zrozumieć. Wyniki międzynarodowego badania osiągnięć czwartoklasistów w czytaniu PIRLS 2021 IBE
 - red. D. Klus-Stańska, M. Szczepka-Pustkowska, Pedagogika Wczesnoszkolna– dyskursy, problemy, rozwiązania, WAIp 2009
 - red. D. Klus-Stańska, Dydaktyka i jej paradygmaty. Różnorodne światy szkoły. PWN 2024
 --E. Kochanowska, Wiedza osobista dziecka w refleksji i praktyce nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Impuls 2018
 - E. Filipiak, Rozwijanie zdolności uczenia się. Z Wygotskim i Brunerem w tle. GWP 2012
 - R. Fisher, Uczymy jak myśleć. WSiP 1999
 - K., J. Szmidt, E. Płóciennik, Myślenie pytajne, Cz. 1 Podstawy teoretyczne myślenia pytajnego (rozdz. 1-5), Cz.2 Kształcenie twórczego myślenia pytajnego. (rozdz.8), Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2020;
 - D. Wood, Jak dzieci uczą się i myślą? Społeczne konteksty rozwoju poznawczego. Rozdz. 1 Obrazy dzieciństwa i ich odbicie w nauczaniu
 - M. Żytko, Pozwólmy dzieciom mówić i pisać CKE
 - M. Żytko, Edukacja w dialogu. Wolters Kluwer 2021

Uzupełniająca

- M. Hawranek, Szkoły, do których chce się chodzić są bliżej, niż myślisz! Znak 2021 - wybrać dwa dowolne rozdziały prezentujące szkoły alternatywne.
 - D. Klus-Stańska, Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydawnictwo UWM 2000
 - red. D. Sterna, Oceniam, ucząc : poradnik dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2015
 - B. Śliwerski, M. Paluch, Uwolnić szkołę od systemu klasowo-lekcyjnego. Impuls, 2021

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Np. A.W1, A.U1, K1	Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.	Np. próg zaliczeniowy
W1-W4, U1-U6, K1-K3	Kolokwium z całej tematyki zajęć.	Uzyskanie 52% punktów.

8. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Obecność jest obowiązkowa (dopuszczone dwie nieobecność).

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów

(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich